

overbodig en zelfs minder gewenscht. Immers, van hetgeen er in het afgelopen jaar is doorleefd is ditmaal het verslag reeds gegeven, daar het alles reeds is openbaar gemaakt in *de Heraut* van 31 October 1880, n^o. 150. Het zou doelloos zijn, thans in het kort te herhalen, wat toen reeds meer uitvoerig is vermeld. En zoo kan dan hier volstaan worden met eene verwijzing naar de geschiedkundige overzichten en mededeelingen van het genoemde feestnummer.

Ook de organisatie der Vereeniging is daarin opgenomen, behoudens de wijzigingen en aanvullingen die nog waren aan te brengen. Uit den aard der zaak kon daarvoor in datzelfde jaar, na het verstrijken van de maand October, niet veel meer gedaan worden; zoodat het voor een volgend verslag moet bewaard blijven, op die opgaven terug te komen. Hier worde te dien aanzien dus slechts vermeld, wat het resultaat was in het jaar 1880; waarbij echter moet worden in het oog gehouden, niet slechts dat een betrekkelijk groot aantal districten nog vacant was, maar ook dat onderscheiden correspondenten eerst in de laatste helft des jaars benoemd waren, zoodat in datzelfde jaar op vele plaatsen nog maar een begin van medewerking kon worden betoond. Trouwens, dat zal op de meeste plaatsen van den tot dusver ondervonden steun wel kunnen gelden. Op het gebied van lager onderwijs is het besef der noodzakelijkheid en der mogelijkheid van Christelijke scholen eerst allengs en zeer langzaam, na een bangen strijd van twintig jaren, bij ons Christenvolk, en dat zelfs nu nog ongenoegzaam, doorgedrongen; en zoo kan ook op het gebied van hooger onderwijs niet verwacht worden, dat hetzelfde beginsel reeds in minder maanden zal hebben doorgewerkt, dan voor het lager onderwijs jaren werden vereischt. Dat mag eerst van de toekomst gewacht. En vooral met het oog daarop is de slotsom van het jaar 1880 reeds zeer verblijdend en bemoeidigend.

Vraagt men toch op welke raming van inkomsten de Vereeniging de opening van haar eerste school gewaagd had, dan bestaat er geen bezwaar, om mede te deelen, dat we onze